

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORGAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32
Amsterdam.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij (S. D. P.).
VERSCHIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 60 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 nrs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

INHOUD: Sociaaldemocratie en Handel. — Richting-Strijd. — Militarisme en Godsdienst. — De Massastaking. — Hoe leest men „Het Kapitaal“? — Vakbeweging: Buitenland: De Engelsche Mijnerwerkers en de Krisis. — Een kleine opheldering inzake de wet-Treub.

Attentie s. v. p.!

Van Vrijdag a.s. af is het Ardes van het Partijsekretariaat der S. D. P. tot nader aankondiging bij D. J. Wijnkoop, Pretoriusplein 3¹¹¹ Amsterdam.

Afdeulingsbesturen, partijgenooten en belanghebbers worden verzocht hierop vooral te letten, ook bij geldzendingen. Elke andere adresseering geeft vertraging.

Sociaaldemocratie en Handel.

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van Budding in *Het Weekblad*, welk stuk wij verleden week in zijn geheel opnamen, willen wij eenige opmerkingen maken. Budding en degenen, die met hem gelijk voelen, moesten zich in de eerste plaats niet door het orgaan, waarvan ze zelf blijkbaar inzien hoe slecht het is — n.l. *Het Volk* — laten wijsmaken, dat wij „vijanden“ van de Arb. Partij zouden zijn. Weet hij niet, dat wij allen, van de S. D. P., — jarenlang — toen hij misschien nog niet eens lid ervan was — in de Arb. Partij hebben gewerkt, en dat onze mensen meer voor die partij hebben gedaan dan vele van de schetteraars, die er tegenwoordig een hoog woord voeren?

Wij zijn zoo weinig vijanden van uw Partij, Budding, dat wij, zooals gij nog onlangs hebt kunnen lezen, elk redelijk voorstel willen aanvaarden om weer met uw Partij één te worden, mits onze sociaaldemocratische vrijheid van uiting en propaganda gewaarborgd wordt.

Maar dit slechts tusschen haakjes.

Budding heeft gevoeld, waar de schoen wringt.

Maar hij ziet niet den theoretischen grondslag, die de soc. dem. houding in dezen moet bepalen.

Voor hem is 't spreken en stemmen voor alle mogelijke eischen van handel en industrie in openbare lichamen een kwestie van opportunisme, van geven en nemen.

In mijn stukjes tegen Bosman zei ik, dat dat het standpunt zou zijn van elken arbeider, die ongerekend de socialistische theorie, zijn socialistisch gevoel, zijn klassegevoel liet spreken.

De theoretische grondslag van het practisch optreden der sociaal-democratie echter, is *gegeven*, en wel — in het strijdprogramma.

Wanneer Budding dat strijdprogramma zijner partij — evenals dat van de onze — nagaat, dan zal hij zien, dat daar een reeks maatregelen gevorderd worden, die *alle één* strekking hebben, namelijk het verhoogen van de kracht, de welvaart, den welstand, men zou ook kunnen zeggen, de gezondheid in den ruimsten zin, geestelijke en lichamelijke, van de groote massa's des volks, speciaal van de arbeidersklasse, maar in 't algemeen van alle uitgebuite klassen.

Alle maatregelen, die er in ons strijdprogramma — dat onze leidraad is of althans *moet* zijn, het is bij de Arbeiderspartij natuurlijk niet meer zoo — worden genoemd, al wat onder de rubrieken sociale wetgeving, sociale maatregelen, verkorting van arbeids-

duur, onderwijs enz. vermeld wordt, heeft die ééne groote strekking, de verhoogen der volksgezondheid in den ruimsten zin.

Zoo heeft Victor Adler het, jaren geleden, bij de opening van den nieuwen Rijksraad in Oostenrijk, na de invoering van het A. K., eens geformuleerd in een groote rede, waarvan de slotsom en de samenvatting was:

„De sociaal-democratie wil het recht der bevolking op gezondheid verwezenlijken, en in dit recht ligt het geheele sociaal-democratische programma besloten, in al zijn consequenties, tot de opheffing der kapitalistische maatschappij toe...“

Al de overige maatregelen, die in het strijdprogramma kort samengevat zijn, als die op democratisch gebied, die tegen het militarisme gericht zijn, zelfs die, waarbij de naasting van monopolistische bedrijven gevorderd wordt, heeft per slot van rekening slechts ten doel: *de arbeidersklasse krachtiger, bewuster, sterker te maken in haar strijd ter verovering van die volksgezondheid in den ruimsten zin.*“

Heeft de arbeidersklasse eenmaal de macht bereikt, de moreele en materiele macht, om voor de „volksgezondheid“ datgene te doen, wat volgens de hoogste eischen, daarvoor gedaan moet worden, dan heeft zij de macht om ook de productie daaraan aan te passen, de productie in dienst te stellen van het volk, de productiemiddelen te socialiseeren, d.w.z. aan te wenden ten bate der gemeenschap.

Dat is dus het *bijzondere* karakter der sociaal-democratische politiek. Zij heeft *geen* ander doel dan dit: de verhoogen van de volksgezondheid, en daardoor indirect ook van de *productiviteit van den menschelijken arbeid*. Want de productiviteit van den arbeid heeft twee zijden.

De eene is de verhoogen van de productiviteit der *doode* arbeidsmiddelen, van de techniek, de machines, de vervoermiddelen, enz., enz.

Dat is de taak der kapitalistische klasse, van de *kapitalisten*.

Het kapitalisme maakt aan *die* bevordering van de productiviteit van den arbeid, van het zoogenaamde constante kapitaal, alles ondergeschikt, ook de gezondheid der levende mensen, wanneer de verhoogen van den winstvoet dat eischt.

De arbeidersklasse heeft voor *die* verhoogen van de productiviteit van den arbeid in de kapitalistische maatschappij *in 't algemeen* — uitzonderingen zijn mogelijk — geen verantwoordelijkheid, en kan er ook geen invloed op uitoefenen.

Wat haar taak is, is om, door middel van haar klasse-actie, en door de vakverenigingen, die de belangrijkste rol in dezen spelen, en door de politieke actie, alles te doen om de productiviteit van den arbeid te bevorderen, voor zoover die stijgt doordat de menschen, de arbeiders, het beter krijgen.

Zooals Adler toen in die rede zei:

„Baron Beck, de minister-president, geeft ons in „zijn“ programrede een zeer verdachte beperking. Hij „wil sociale hervormingen met de noodige bestaansvoorwaarden der productie. Wanneer wij nu konden „gelooven, dat de regeering en de partijen, die nu „de meerderheid hebben, de bestaansvoorwaarden „der productie goed begrepen, dan zouden wij met „die beperking geheel mee kunnen gaan, want de „belangrijkste bestaansvoorwaarde van de productie

„is dat de arbeider in staat is te arbeiden en te „consumeeren. Met elken gulden loon, dien de arbeidersklasse veroverd, met elken vooruitgang in de levensvoorwaarden en den levensstandaard der „arbeiders, stijgt ook de productiviteit der industrie.“

Wij kunnen dus kort zeggen:

De taak der arbeidersbeweging is de verhoogen van de productiviteit van de levende arbeidsmiddelen, van de arbeiders, van de menschen;

de taak der kapitalisten is de verhoogen van de productiviteit der doode arbeidsmiddelen, machines, transportinrichtingen enz. enz.

Pas, wanneer dit groote, fundamenteele, algemeene verschil tusschen sociaal-democratische en burgerlijke politiek eerst is vastgesteld en begrepen, kunnen wij gaan vragen: hoe moet de arbeidersafgevaardigde in bepaalde gevallen staan tegenover uitgaven voor handel, industrie, enz.?

Dat de kwestie zoo staat, hebben noch de domme Bosman, noch de geleerde v. d. Goes begrepen.

Wij hopen, dat Budding e.a. er uit zullen leeren, dat noch theoretisch, noch practisch de Arbeiderspartij een arbeider, die het socialisme wil en nadenkt, kan bevredigen, zoolang in die partij de vrijheid voor het socialisme niet weer bestaat. v. R.

Richting-strijd.

Niet alleen, dat het revisionisme de strijd lust der bewust-willenden drukt, niet alleen dat het „billijkheid“ en „mogelijkheid“ predikt, maar dat het de burgerlijke partijen de gelegenheid geeft de „democraat“ of „hervormer“ uit te hangen *ten koste van de Sociaaldemocratie* is een daad, waardoor het de Sociaaldemocratie, al zij het ook niet gewild, bekladt.

De naar direct-voordeel strevendenden hebben met de laatste zittingen van de Amsterdamsche Gemeenteraad kunnen zien, dat het niet samengaat: bestrijden en verdedigen.

Door burgerlijke partijen tot het *minimum*, van een sociaal-democraat, gedwongen, werden zij door burgerlijke elementen geprest, het hun toe-bedeelde te verdedigen tegen aanvallen van die zijde.

Als de mannen der federatie, dus de nog niet tot klaar inzicht gekomenen, — dat bewijst deze daad, — hun den vrijzinnigen een ovatie brengen voor de verdediging der *amendementen* op Wibautsvacantie-voorstel, dan is het juist hier weer de revisionistische taktiek, die hen *niet* tot klaarder inzicht brengt, maar ze tot zulke dwaze dingen doet overgaan en ze in handen speelt van den vijand, wiens streven zich daarop richt.

Als v. d. Goes in *Het Weekblad* schrijft over een „drie-koppig monster“, zooals het door hem dus aanschouwd is, dan wil ik vragen: Wie is de vader? A. J. S.

De Ouderdomswet-Treub.

De brochure van B. Coltof over dit onderwerp is thans verschenen, en verkrijgbaar bij de *Brochurehandel der S. D. P., Gijssb. v. Aemstelstr. 32, Amst.* De prijs is slechts 3 c. 100 ex. tegelijk bij vooruitbetaling, f1.— 16 bladzijden oktaaf voor 3 c. Een uitstekende brochure ter bestrijding van Treubs schandwet. Partijgenooten en afdeulingsbesturen bestelt direct en werkt er mee!

Men gelieve het geld erbij te zenden, daar anders geen bestellingen uitgevoerd worden.

Militarisme en Godsdienst.

De tweede noodkreet van de vereniging „Onze Vloot” getuigt dat de drang onder de Nederlandsche imperialisten naar een vast omlijnd doel ten opzichte van het militarisme, n.l. een vloot ter verdediging van Indië, steeds grooter wordt. De bevrediging der uitbuitersbelangen in Indië kan niet wachten, geen dag en geen nacht.

Sinds in Engeland en Duitschland de industrie zich zoodanig ontwikkeld heeft dat zij elkaar moeten gaan betwisten de heerschappij over een zoo groot mogelijk gebied, en zij dit natuurlijk in de allereerste plaats zonder direct tegen elkaar te gaan vechten willen bereiken ten nadeele van de zwakkere industriele landen, sinds dien is de zatte renteniersklasse in Holland, die eeuwenlang parasiteerde op de miljoenen van de uitgebuite Javanen hoe langer hoe driester en brutaler op gaan treden ten aanzien van de verdediging harer speciale belangen.

Het geheele militaristisch streven van onze bourgeoisie krijgt daardoor een stoot in de richting naar een vast omlijnd doel waaraan alles ondergeschikt moet worden gemaakt. In de eerste plaats moet de massa vaderlandslievend worden en dat men zulks doet door ze het verlies van Indië voor te stellen als een materieel verlies van jaarlijks 600.000.000 gulden van de Hollandsche parasieten getuigt ervan, dat in de historie van deze geldzakkeken geen andere moraal gegolden heeft dan 't verkrijgen van een zoo dik mogelijke ouid, wat meer dan eens door ons is aangetoond.

Onze taak is in de allereerste plaats het kapitalistisch bedrog hiervan aan de arbeiders duidelijk te maken door de politieke beteekenis, die achter al deze bewegingen zit, op klare en scherpe wijze naar voren te brengen. Als ooit een eenheid mogelijk is, en dat is ze zeer zeker, dan zal toch alleen een eenheid van verzet tegen de smerigste burgerlijke politieke onderdrukking onder de massa die kunnen bereiken.

Het is goed thans in dit tijdperk van burgerlijke nationalistische propaganda het gehuichel van deze geldzakkeken aan de kaak te stellen, waar zij eeuwenlang op de geraffineerdste wijze alleen haar speciale klikbelangen als uitbuiters, door middel van geheel Holland als nationale eenheid hebben laten verdedigen ten koste van verwaarloozing eener eigen industriele ontwikkeling. Gemakzucht, zathed, filantropische onuitstaanbare eigenschappen heeft deze renteniersklasse in Holland zich daardoor verworven, en nu de toenemende spanning in de wereldpolitiek dreigt de voedingsbodem daarvan weg te nemen, komen zij met een beroep op vaderlandsliefde bij de massa en eischen een vloot ter verdediging van Indië. Om deze vloot te bemannen zal verplichte zeemilitie op den duur de eenige weg zijn, schreef voor eenige tijd de *N. R. Ct.* Bij deze uiteenzetting in de *N. R. Ct.* was wel het meest kenmerkende dat zelfs burgerlijke tegenstanders van een zoodanige verplichte zeemilitie in de praktijk zich er voor zullen moeten uitspreken, daar het tegendeel met 't prijsgeven onzer kolonieën gelijkstaat. Voor de bourgeoisie is dat prijsgeven natuurlijk een groote ramp, omdat Holland nu eenmaal zich zoo ontwikkeld heeft, dat dergelijke avontuurlijke bronnen als Indië voor de bourgeoisie als geheele klasse eenvoudig onontbeerlijk zijn geworden. Een gedeelte der bourgeoisie, n.l. uit de meer industrieel ontwikkelde gedeelten van Nederland, voelt soms niet die direkte noodzakelijkheid zooals hun imperialistische vrienden, en daarom dient in de allereerste plaats deze nationalistische propaganda de klasse-eenheid der bourgeoisie te bevestigen door de daad van het militarisme vereenigd in een gemeenschappelijk doel.

In het proletariaat vreesd ze vooralsnog geen tegenstand te ontmoeten van beteekenis. Hoe zou ze ook anders *zonder den minsten tegenstand*, thans door haar imperialistische propaganda aan alle burgerlijke democratie den schijn zelfs van democratie kunnen ontnemen? De bourgeoisie in Holland moet zich wel heel sterk voelen, wanneer zij direct bij haar eerste plannen inzake militarisme de geheele bourgeoisie als één reactionnaire klasse, zonder de minste tegenstand van hare liberale en democratische elementen, kan vereenigen.

Achter deze eenheid *verschuilt* zich thans elke burgerlijke democratie, en de Arbeiderspartij, wier geheele politiek op deze elementen gebouwd was, stuit nu hoe langer hoe meer op deze reactionnaire eenheid onder de bourgeoisie. En deze zal geen hervormingen geven, géén A. K., géén staatspensioen, zelfs niet voor den prijs die de Arb. Partij nu reeds meer dan betaald heeft. De bourgeoisie in haar imperialisti-

sche eenheid, verkregen door het volledige verval van liberalisme en democratie, zal in de toekomst van de Arbeiderspartij een prijs verlangen, die zelfs deze niet zal kunnen aanvaarden als — Arbeiderspartij.

De bourgeoisie in Holland is thans gedwongen consequent haar doel met de militaristische daad door te voeren.

De eene consequentie volgt de andere. De militaristische daad vordert een burgerlijke eenheid van doel, sluit elke werkelijke democratische gedachte uit. Dat zien we nu alreeds gebeuren waar bladen als de *N. R. Ct.* terecht zeggen, dat zelfs tegenstanders van verplichte zeemilitie voorstanders zullen moeten worden, omdat de burgerlijke klasse als eenheid hun voor de leus stelt: behoud of verlies van Indië. De andere consequentie die diezelfde burgerlijke klasse-eenheid thans bezig is in alle scherpte door te voeren is er een op godsdienstig terrein. Ook hier treedt de onmacht van liberalisme en democratie scherp naar voren, en wordt ze ten doode gedoemd door hare klasse-consequenties. Alle vroegere voorstanders van de openbare school worden langzamerhand opgedrongen praktisch te handelen in de richting van de verklerikalisering onzer volksschool. Het behoeft trouwens geen diepgaand betoeg om te bewijzen, dat ook hier de imperialistische politiek der nieuwe eenheid van de bourgeoisie hare consequenties aan 't doorvoeren is. Welke bodem is beter geschikt voor 't aankweeken van vaderlandsliefde dan juist die der school?

De gang van deze politiek is dus zoo: alle voorstanders van openbaar onderwijs worden tegenstanders of steunen praktisch het bijzonder onderwijs, en alle tegenstanders van een verplichte militie ter verdediging van Indië moeten voorstanders zijn om de keuze die practisch gesteld wordt van verlies of behoud onzer koloniën. Het is tevens de ondergang van liberalisme en democratie, de opkomst van een reactionnaire klasse, de imperialistische bourgeoisie, die — misschien weinig in aantal — daarom reeds zoo sterk overheerscht, omdat haar doel met de reële belangen van het behoud der kapitalistische klasse ten nauwste is verbonden en de werkelijke uitdrukking daarvan is. Geen liberalisme, geen burgerlijke democratie, noch een politiek der Arbeiderspartij gebaseerd op deze wankelende gestalten in de politiek, is in staat in Holland de ergste consequenties voor de arbeidersklasse op 't gebied van 't militarisme noch op dat van 't verkrachten van elk neutraal openbaar onderwijs te voorkomen. Het veld voor de socialistische propaganda wordt voor de Sociaal-Democratische Partij in Holland nu zeer zeker ruimer, waar de toespitsing der burgerlijke politiek door haar imperialistische eischen elke anti-militaristische gezindheid onder de arbeiders dwingt tot *politieke* opheldering, willen deze arbeiders tot daadwerkelijk verzet kunnen overgaan. Aan onze partij de taak deze elementen in actie te brengen tegen de smerigste politiek van deze koloniale geldzakparasieten, die nu met hun huichelachtige moraal van vaderlandsliefde en verklerikalisering van het onderwijs de onderworpenheid der arbeiders aan hun internationale roofpolitiek trachten te bewerkstelligen.

Deze nieuwe strijd tegen het militarisme, en elke poging van de bourgeoisie om de arbeidersjeugd tegen ons socialisten reactionair op te voeden, moet ons voeren in een tijdperk van *verzet*, waaruit zeer zeker een verjonging van den strijd voor het Algemeen Kiesrecht zal worden herboren.

De staatsbedeeling van Treub dient nergens anders voor, dan om de arbeiders politiek zoo ver mogelijk van het terrein te houden, waarop de bourgeoisie nieuwe wapens voor *hare* toekomst smeedt. Het verlossen in haar eigen klasse heeft ze reeds lang verloren en alleen doordat de Arbeiderspartij een propaganda voor dat reeds lang verdwenen zelfvertrouwen der bourgeoisie voert, door met haar als politieke partij de toekomst in te gaan, alleen daardoor kan deze bourgeoisie in Holland haar reactionnaire eenheid nog een tijdlang verdoezelen onder eenige schijn van liberalisme en democratie. Zonder deze steun der Arbeiderspartij ware voor een ieder in dezen tijd de volledige ineenstorting van deze schijnmacht in de politiek reeds duidelijk geworden. De Arbeiderspartij heeft door haar uitsgesproken samengaan met de liberalen in den verkiezingsstrijd voor de Prov. Staten een taak van de burgerlijke politici overgenomen, die zij zelve niet meer zouden kunnen hebben volbrengen met den schijn van democratie.

Daarom in onze partij met verdubbelde energie gewerkt, om de internationale historische taak van organisatie der proletarische massa tegen de reac-

tionaire imperialistische eenheid van de bourgeoisie met alle macht voorwaarts te doen gaan. Dan ook zal de tijd naderen, dat wij bereikt hebben wat de arbeiders partij eens door 't afschuwelijkste verraad aan 't socialisme niet heeft kunnen volbrengen, n.l. de *eenheid* van den strijd voor 't socialisme met de arbeidersbeweging, de eenige weg tot ontkoming aan de kapitalistische slavernij door de proletarische massa.

W. A. H.

De Massastaking.

Dat de politieke situatie in Duitschland zich verscherpt, daarvan is de jongste poging, om tegen Rosa Luxemburg en een aantal Berlijnsche partijgenooten een aanklacht in te dienen wegens de Berlijnsche resolutie van de massastaking, een duidelijk kenteeken.

Hoe belachelijk de argumentatie ook zij, zò belachelijk dat men eerst aan een scherts geloof, toch is de poging zelf als politiek verschijnsel volstrekt ernstig te nemen. Zulke dingen worden niet naar de maatstaf van de logika, maar naar de politieke behoefte gemeten; logisch hadden de aanslagen op de oude Keizer van 1878 ook niets met de sociaal-demokratie te maken, maar de politiek van Bismarck had een uitzonderingswet noodig. Het feit, dat men van bovenaf tegen de massastaking te velde trekt, bewijst, dat de gedachte van de massastaking het geweldregiem thans ernstig begint te veront-rusten.

Toch kan men niet beweren, dat in de houding van het proletariaat aanleiding tot deze onrust ligt. Sedert 1905, het eerste congres te Jena, hebben de Duitse arbeiders herhaaldelijk verklaard, dat zij de massastaking als een noodzakelijk en onontbeerlijk wapen in de komende groote strijden beschouwen; een *andere* klank dan in de besluiten van Jena I en Maagdenburg is ook niet in de Berlijnsche resolutie gehoord. Waarom voelt de regeerende klasse zich dan juist nu op eenmaal zoo onrustig? Dat doet haar boos geweten. Zij weet, dat de door haar voorbereide roof op het vereenigings- en stakingsrecht van de arbeidersklasse deze tot een vertwijfelde weerstand wakker schudden *moet*. Weliswaar voelt zij zich sterk, door middel van het staatsgeweld iedere poging van gewelddadig verzet in bloed te kunnen smoren. Maar dan klinkt haar op eenmaal als een huiveringwekkende bedreiging het woord massastaking in het oor!

Wanneer zij aan de ontzaglijke werkingen van massastakingen in de naburige landen denkt en aan de reusachtige organisatie van de Duitse arbeiders, die hier een massastaking tot een nóg grotere maatschappelijke botsing maken *moet* — dan voelt zij, dat het proletariaat nog een wapen bezit, waarvan zij de kracht weliswaar nog niet haarfijn beoordeelen kan, maar dat daardoor juist des te meer huiveringwekkend verschijnt, en waartegen zij machteloos staat. Maar *is* zij werkelijk machteloos? Heeft zij niet politie en 't gerecht? Vandaar het zotte streven, de woordvoerders van de massastaking achter slot en grendel te sluiten.

Het proletariaat zal de poging, de revolutie met de poliëstok te verbieden, met onverstoorebare kalme opnemen. Ook wanneer de een of andere wet tegen de massastaking mocht worden uitgebroed — hoe zoo'n ding er ook uit moge zien — kan dit toch niets aan de voorhanden zijnde toestand veranderen. Het zou slechts onze kennis van de vormen en voorwaarden, die voor het uitbreken van dergelijke strijden in Duitschland de doorslag geven, nog wat aandikken.

Er is reeds vaker op gewezen, dat de ver ontwikkelde organisatie van het Duitse proletariaat aan de Duitse massastaking een bijzondere vorm en karakter geven zal. Daaruit wordt dikwijls de gevolgtrekking gemaakt, dat een politieke staking hier slechts door een besluit van de partij en de vakvereenigingsbesturen mogelijk zou zijn, en dat die besturen dan van te voren alle omstandigheden ten strengste zouden overwegen, de voorhanden fondsen berekenen en daarna hunne besluiten nemen! Zooals Leinert het op 't Maagdenburger congres uitdrukte: „Op welk oogenblik de massastaking beginnen zal, dat bepalen de leiders van de organisatie, dat weten het partijbestuur en de centrale leiding van de vakorganisaties...”

Het is ook zeer natuurlijk, dat menig vakvereenigingsleider, wiens gansche praktijk beheerscht wordt door de organisatie en hare besluiten, tot de opvatting komen moet, dat een periode van grooten strijd slechts bij wijze van een nachter overwogen veldtocht van ervaren leiders gemaakt worden kan, en dat die leiders de massa dan volgens de een of

andere hogere krijgskunst dirigeren. Indien deze opvatting juist ware, dan zou het inderdaad een slimme zet van de regeering zijn, dat zij door 't strafbaar stellen van een dergelijke voorbereiding de geheele massastaking poogde te verhinderen. Dat in werkelijkheid een dergelijke wet de regeering niets helpen zal, toont een nadere beschouwing over de voorwaarden van een massastaking.

Een massastaking, rustig voorbereid, onder de strengste inachtneming van en met al de hulpmiddelen eener strijdmethode van vakverenigingen door de arbeiders in eensgezinde discipline doorgevoerd, is zeker denkbaar en heeft in andere landen ook reeds herhaaldelijk plaats gevonden. Maar daarbij zijn ook de grenzen harer macht aan 't licht gekomen. Dat de massastaking n.l. niet een eenvoudig mechanisch middel is, om bourgeoisie en regeering op de knieën te brengen, heeft vooral de groote strijd in Zweden van 1908 getoond. Niettegenstaande de arbeiders energiek en gesloten in staking traden, hield de burgerlijke maatschappij rustig stand, de kranten verschenen, de spoorwegen en rijtuigen reden, de gasvoorziening leed geen afbreuk, en dit alles, omdat uit de bezittende klasse zelve, uit de kleinburgerij en 't beambtendom, voldoende vrijwilligers zich aanboden; slechts 't vrachtvervoer en de industrie rustten, waardoor vanzelf 't spoorwegverkeer beperkt werd.

De bourgeoisie stond gesloten aan de zijde van de ondernemers, en na vijf harde strijdweken moesten de arbeiders den strijd zonder resultaat opgeven, zelfs zonder dat de regeering door 't militair geweld behoefde in te grijpen. Het was een zuivere vakverenigingsstrijd geweest tot afweer van de uitsluitingstaktiek van 't ondernemersdom — in een economisch zeer zwak ontwikkeld land; omdat geen revolutionaire situatie voorhanden was, die sterke hartstochten in de geheele bevolking kon doen uitleven, gevoelden die andere deelen van de bevolking de staking slechts als een last, waartegen bij hen verzet ontstond.

Ook een geweer is een wapen en met geweren zijn regeeringen bestormd en revoluties gemaakt. Maar niet met de geweren alleen; het wapen in de hand van 't volk is niet voldoende; het is op zichzelf een dood mechanisme en was dikwijls machteloos. Wat het wapen eerst kracht verleent, is de steeds sterker wordende wil, het *machtsgevoel* van de massa en zijn revolutionaire energie. Zoo is het ook met 't wapen van de massastaking. Wat het op 't juiste oogenblik resultaat geeft, is de *stemming* en de *kracht* van de menschen, die de wapens voeren — de verbittering, de verheffende moed, die de gevaren trotseert, de begeestering en de beslistheid, die tot ieder offer bereid zijn, de gespannen elektrische atmosfeer, die de geestelijke en innerlijke kracht van den enkeling verhoerdvoudigt, hem boven de bekrompenheid van het alledaagsche verheft en de onverschilligen meesleurt, het gevoel, dat groote dingen gebeuren gaan. Dat is het, wat men tezamen een *„revolutionaire situatie”* noemt. Is een dergelijke situatie door voorafgaande gebeurtenissen of acties ontstaan, en breekt dan een massastaking uit, die haar dan tot den hoogsten graad opvoert, dan eerst kan het gevolg daarvan zijn, dat de autoriteit van de heerschende macht zoo sterk aan 't wankelen raakt, dat toegeven op het punt van strijd, dat de aanleiding ertoe was, de beste en eenige uitweg lijkt.

In Duitschland zou, door de scherpe toespitsing van de klasstegenstellingen, eenzelfde politieke staking, die in andere landen als eenvoudige strijd om een hervorming gevoerd werd, snel tot een revolutionaire situatie aanleiding zijn — dat is de betekenis van de uitspraak dat de massastaking in Duitschland de revolutie is, een uitspraak, die zoo vaak in den zin van een grooten toekomstigen kladderadatsch misverstaan wordt. Daarom zal de heerschende klasse er direkt met de grootste scherpste tegen ingaan; daarom is zij in Duitschland op zoo rustige wijze als in België en Zweden niet mogelijk; ook zonder een speciale wet zou de regeering om middelen tot ingrijpen niet verlegen zijn. En juist daarom is de massastaking in Duitschland slechts als hoogste opvoering van een actie mogelijk, die de massa reeds te voren sterk in beweging bracht. Of ze dan door een besluit van congressen of leidende lichamen gebracht wordt, die dan eenvoudig onder de *druk* van de massabeweging handelen, of wel, dat de massa's, b.v. door een bloedige onderdrukkingsdaad van de regeering opgezweept, groeps-gewijze spontaan ertoe besluiten en losbreken, dat zal van de omstandigheden afhangen. Maar in elk geval, hebben hierop nieuwe wetten niet de geringste invloed. Want ook nu weet iedereen, dat de heerschende klasse met alle geweldmiddelen die

haar goeddunken tegen de leiders en deelnemers van de beweging in zal gaan. En evenmin als de bestaande strafbepalingen 't uitbreken van een revolutionaire klassenstrijd kunnen beletten, evenmin zullen nieuwe gelegenheidswetten deze gang van de ontwikkeling kunnen tegenhouden. A. P.

Naschrift van de Redactie. Evenals in Duitschland is in Frankrijk de idee van de massastaking meer aktueel dan ooit. Op het pas gehouden buitengewone Kongres der Fransche Sociaaldemokratie werd besloten aan het Internationaal Kongres te Weenen voor te stellen, te besluiten de *massale staking als scherpste afweermiddel van het proletariaat tegen een dreigende oorlog internationaal te gebruiken.*

Dat dit voorstel onze volkomen sympathie heeft spreekt niet alleen vanzelf, maar bleek reeds uit het voorstel van de *S. D. P.* op het anti-oorlogskongres van Bazel in 1912, dat op iets dergelijks neerkwam. Op de beteekenis van de discussie en de historie die aan het thans genomen Fransche partijbesluit voorafgingen, komen wij wel terug.

Hoe leest men „Het Kapitaal”?

De eerste band van „das Kapital” van Karl Marx is in een Hollandsche vertaling verschenen*) en zeker reeds in 't bezit van vele arbeiders. Met vreugde en trots beschouwen ze nu het monumentale werk, waaruit ze hun diepste kennis van de kapitalistische maatschappij en de onverstoerbare overtuiging van de noodzakelijkheid van den strijd en de overwinning der arbeidersklasse putten, als hun eigendom. Met grooten ijver is intusschen zeker reeds menig een aan het lezen van het werk begonnen, maar menig een zal het ook wel reeds weer, de moeilijkheden van de studie ondervindend, half terneergeslagen ter zijde gelegd hebben. Men schaft zich evenwel geen boeken aan om ze welbewaard in de kast te zetten. Boeken moeten een levend en levensgevend bezit zijn: zij moeten onzen geest verrijken, ons zieleleven vergrooten en verdiepen. In 't bijzonder geldt dit van „Het Kapitaal”, waarvan de inhoud tegelijk het scherpste wapen in den strijd der arbeiders is. Hoe zullen we ons evenwel den geweldigen gedachteninhoud van dit reuzenwerk eigen maken? Hoe moet de arbeider, die immers er niet aan gewend is, zwaar wetenschappelijk voedsel tot zich te nemen, systematisch wetenschappelijk te verwerken, hoe moet de arbeider de kolossale inhoud van „Het Kapitaal” geestelijk verduwen. Hierover schrijft partijgenoot Karl Renner in het Meinummer van de *Kampf* een zeer bemerkenswaardige uiteenzetting, die in 't volgende ietwat verkort weergegeven wordt. Partijgenoot Renner schrijft:

De volksuitgave geeft de arbeidersklasse het eerste deel, dat tot nu toe alleen bereikbaar was voor burgerlijke boekerijen en voor de meest vooraanstaande partijgenooten. Het eerste deel schetst en verklaart het produktieproces van het kapitaal, de werkplaatsen van het industriekapitaal, waarin de meerwaarde gemaakt wordt. Wat met deze meerwaarde gebeurt, hoe deze over de maatschappij verdeeld wordt, het lange proces, waarbij ze, nadat het handelskapitaal ze in beweging gebracht heeft, in steeds grooter wordende deelen door het leenkapitaal en door het grondbezit opgeslokt wordt, hoe zij gebruikt wordt, om de kapitalistische maatschappij op te bouwen en de heele wereld aan haar onderdanig te maken, dat alles is de overgrote massa der arbeidersklasse nog onbekend. En toch heeft ze deze kennis van dag tot dag meer nodig.

Vragen we ons nu af wat het eerste deel *in handen van den arbeider doen moet.* Hier interesseert het ons niet, waartoe het den geleerde dient, alleen maar, wat de strijdende arbeider eruit putten kan.

Omdat het het produktieproces van het kapitaal onderzoekt, wendt het zich in de eerste plaats tot den arbeider als vakman, niet als partijman of politicus. De vakbeweging, de oudste en sterkste tak der beweging, vindt juist in dit deel haar gouden boek der theorie en practijk, en zij heeft er helaas nog veel te weinig uit geput, het veel te weinig als zoodanig gelezen. Groote hinderpalen stapelen zich weliswaar voor den vakman op: Het boek is geleerd en in de eerste plaats voor de wetenschap geschreven. Als een rotsblok ligt het eerste hoofdstuk „Waar en geld” voor de poort van den tuin, waarin de vruchten voor den vakman groeien. Hij kan evenwel het boek niet lezen als een geleerde met de belangstelling van den systematikus, hij blijft in de eerste zinnen, dus in den ingang steken. Op

*) Vertaald door Van der Goes, en verschenen (de eerste band in 3 deeltjes) in de Wereldbibliotheek van de My. voor Goede en Goedkoope Lectuur te Amsterdam. Het geheel kost ingenaaid f 1.80, gebonden f 2.70. Ieder deeltje op zichzelf f 0.60.

gevaar af, den wetenschappelijken kop met mijn raad te krenken, raad ik den arbeider aan de inleidingen en het eerste hoofdstuk kalmweg over te slaan en verder over systematische uiteenzettingen met een half oor heen te lezen, zich daarentegen geheel te verdiepen in wat hem dan geheel pakt, de naakte schildering en verklaring van het arbeidersleven zelf. Hier zal hij zich in eens beter thuis voelen als de beste academicus. Want wat daar geschilderd, wat daar verklaard wordt is zijn dagelijksch leven, zijn lichaam en zijn lichaamskrachten, de arbeid zijner armen, de gedachten zijner hersens en het lijden van zijn hart. Dat het hem desniettegenstaande dikwijls moeilijk valt, verdriette hem niet. Hij weet immers beter dan alle geleerden ter wereld, dat al het goede en groote moeizaam veroverd moet worden, al valt het den gunsteling van het kapitaal ook zonder dat zij zich behoeven te plagen in den schoot. Ook begrip moet verdiend worden en de schatten der wetenschap zijn des te bitterder, naarmate haar kern zoeter en heilzamer is.

De arbeider beginne dus op bladz. 130**) met de *verandering van geld in kapitaal* en trachte de bittere schil, zoo goed als het kan, door te bijten en zoo goed als 't kan de tegenspraakvolle vraag op te lossen waarop op bladz. 152 aan 't eind van punt 2 het onderzoek uitloopt: De verschijning van de meerwaarde moet op de markt (d.i. in de circulatiespbeer) plaats hebben, en kan daar toch niet plaats hebben; waar heeft ze dus plaats? Genoeg, als hij het stellen van dit probleem begrepen heeft, dan gaat hij dadelijk tot punt 3 over en bespeurt direct, nu voelt hij zich bij zich zelf thuis: *Koop en verkoop der arbeidskracht.* Dadelijk verneemt en begrijpt hij, dat hij in de wereld van het kapitaal opgehouden heeft mensch te zijn en enkel als „waar” in aanmerking komt. Hij is evenwel geen waar, omdat hij goed of kwaad, mooi of leelijk is, omdat hij een onsterfelijke ziel bezit, omdat hij uitzicht heeft op den hemel of op de hel — al deze menschelijke en historische eigenschappen legt hij af en wordt zoiets als de accumulator in het electriciteitsbedrijf, accumulator van arbeidskracht.

En hij leest niet lang of hij zegt tot zich zelf: Ja, dat ben ik. Dat is het wat er met mij gebeurt en waardoor ik mij van alle andere soort menschen onderscheidt. Ik ben niet meer een mensch met zijn duizendvoudige genoegens en verwachtingen, ik ben eenvoudig een „economische categorie” en ik ben zelfs een *waarde* in deze voortbrengende wereld en vind op bladz. 160 de formule voor mijn bestaan als economische waarde. Als waarde vind ik ook mijn koper, den kapitalist, op de vrije markt en ik met hem verlaten als de twee figuren van het drama, als twee bij elkaar behorende economische categorieën, de arbeidsmarkt en gaan samen naar huis in de werkplaats: De voormalige geldbezitter gaat voorop als kapitalist, de arbeidskrachtbezitter volgt hem als zijn arbeider, de een beteekenisvol meesmuilend en gewichtig, de ander schuw en onwillig, als iemand die zijn eigen huid ter markt draagt en nu niets anders te verwachten heeft als te worden — gevild.

Van deze plaats af verdwijnen de ernstige moeilijkheden van de lectuur. De vakman moet nu niet schrikken door het geheimzinnig dreigende opschrift: *Derde afdeling, de productie der absolute meerwaarde; vijfde hoofdstuk, arbeidsproces en proces der waardevermeerdering.* Dit is voor den geleerde en den systematicus. Hij let maar op één ding: Geschilderd wordt nu het arbeidsproces, dat hij immers zelf dag aan dag, 9, 10 en meer uur meemaakt, dat hij dus wel begrijpen moet.

De arbeid is een tweeslachtig wezen. Ze is een genot, een werkelijk en groot genot. Want zij schept zulke groote, mooie, nuttige dingen; in den arbeid maakt zich de scheppingskracht van den mensch kenbaar die duizenden zaken schept, die ons tot gebruik dienen. Als men zijn zes dagen achter den rug heeft zooals de schepper in den paradijstijd, en men ziet dan al de voortgebrachte gebruikswaarden klaar liggen, dan zou men werkelijk in de verzoeking komen zooals hij te zeggen: En ziet, het was goed.

Maar helaas, de andere, de kapitalist komt tusschenbeide, en meent: goed of niet goed, gebruikswaarde of niet, — ik wil erop verdienen, mijn kapitaal moet in waarde stijgen. Het arbeidsproces is hem in de eerste plaats een proces der waardevermeerdering. Wat den kapitalist waardevermeerdering is, dat is van het standpunt van den arbeider, treurig genoeg, uitbuiting.

Een volgend keer meer over dit vijfde hoofdstuk en dan over de rest van het Eerste deel.

**) Alle bladzijden hier aangegeven zijn van het eerste deeltje in de 3 deelige vertaling van de W.B.

Vergaderingen.

AMSTERDAM.

Zaterd. 25 Juli. Arb. Bildungs Verein. Metropole, Rembrandtplein. Wijnkoop: Reaktion und Sozialdemokratie in Preussen-Deutschland. Openb. Verg. Halfneg. Entree vrij.

Uit de Vakbeweging.

BUITENLAND.

De Engelsche mijnwerkers en de crisis.

Een reusachtige strijd dreigt weer in de Britsche mijnen. De crisis heeft natuurlijk ook langzaam maar zeker haar invloed doen gevoelen op de productie van kool en ijzer in de Schotsche mijn-districten. En de verhoudingen tusschen werkgever en werknemer zijn er zeer gespannen.

Dat wordt te begrijpelijker als men weet, dat in vele der groote Engelsche en Schotsche mijn-districten de loonen voor een deel afhankelijk zijn van de prijzen der steenkool. We hebben reed vroeger daaromtrent meer uitvoerige mededeelingen gedaan. Thans herinneren we er dus slechts aan dat scheids-gerechten ook in Schotland het minimum-loontarief vaststellen in overeenstemming met de prijzen. De loonen dalen en stijgen dus met de daling en stijging der steenkoolprijzen. Ter voorkoming van mis-verstand herinneren we er tevens aan, dat dit minimum-loontarief niet verward moet worden met 't wettelijk minimum-loon.

Wanneer de productie in stijgende lijn zich beweegt en de loonen stijgen of dalen dan met de prijs der kolen, dan wordt daarvan, omdat men verkeert in een bloeitijdperk der produktie, ook door den arbeider betrekkelijk weinig gevoeld. Anders is het echter in tijden van crisis als thans, dan juist spreekt op krasse wijze de onhoudbaarheid van dit systeem. In deze tijden van overproductie sluiten de met elkaar concurreerende ondernemers leveringscontracten af, tegen ongekend lage prijzen, wetende dat 't loon automatisch daarmee ook daalt. Zoo verkoopt men in Schotland en Engeland de arbeidskracht van den arbeider, zonder dat deze zelf eenigen invloed op den prijs ervan heeft.

Thans is de toestand in Schotland zoo, dat de werkgevers in de scheids-gerechten de eene loonsverlaging na de andere eischen. Nog voor eenige weken moest een loonsverlaging van 6¹/₂% van 't minimumloon worden toegestaan en thans eischen ze weer een loonsvermindering van niet minder dan 25%. Daartegen verzetten zich natuurlijk de mijnwerkers. Ze hebben naar middelen gezocht, om dit dalen der loonen te beletten en meenen in de beperking der productie dit middel gevonden te hebben. Zij zeggen: wanneer dit stelsel behouden moet blijven, dan moet ons ook toegestaan worden regelen-d in te grijpen op de kolenmarkt.

De Schotsche mijnwerkersbond heeft daarom na lange overwegingen besloten, van 27 Juli a.s. zijn leden slecht vier dagen per week te laten werken. Daardoor hoopt men aan den eenen kant het dalen der kolenprijzen tegen te kunnen houden, aan den anderen kant de gelegenheid tot werken in dit Schotsche mijngebied gelijkmatiger te verdeelen.

Dit besluit hebben de Schotsche mijn-eigenaars met de bedreiging beantwoord, al hun arbeiders — dat zijn er meer dan 100.000 — uit te sluiten.

Zoo hebben we waarschijnlijk binnen een paar weken een groote strijd te wachten, waarvan omvang en duur nauwelijks zijn te overzien. Wat zal de Bond der gezamenlijke Mijnwerkers in Groot-Brittannië doen? Op hun laatste congres in Scarborough is besloten, den Schotschen mijnwerkersbond te steunen, wanneer getracht zou worden hun loonen tot beneden 7 shilling (f4.20) per dag te verlagen. Het loon bedraagt thans nog 8 shilling, doch de Schotsche werkgevers eischen thans een verlaging met 25%, wat zou beteekenen, dat 't tot 6 shilling terug liep. Binnen enkele dagen vergaderen de mijnwerkers van Groot-Brittannië, om den toestand in Schotland te bespreken. 't Gaat daar om de vraag: of de Schotsche mijnwerkers financieel te steunen, of de Schotsche uitsluiting te beantwoorden met een strijd over de geheele linie.

't Spreekt van zelve, dat de vraag voor alle Engelsche mijnwerkers van het grootste belang is. De loonsverlaging in de Schotsche mijn-districten zou ongetwijfeld gevolgd worden door een loonsverlaging ook in Engeland. En al is de conjunctuur niet gunstig voor de arbeiders, 't zal toch zeer de vraag zijn of ze zich dergelijke loonsverlaging maar zullen moeten laten welgevalen. De

mijnbezitters voelen natuurlijk veel voor een gedeeltelijke tijdelijke stillegging van 't bedrijf in deze crisistijden; de vrees voor een staking is bij hen niet groot; zij pogen, daarvan gebruik makende, de loonen zoo laag te drukken als maar mogelijk is. Of ze 't daarom tot een algemeene strijd zullen laten komen, is echter ook weer de vraag. De arbeiders zullen dus wellicht alles moeten wagen, om deze loonsverlagingen tegen te houden. C.

Binnenland. Deze week vergadert het Ned. Vakverbond. Wij komen hierop in een volgend nummer terug.

Een kleine opheldering.

Inzake de Wet-Treub.

Het volgende ingezonden stuk vonden we in de Middelburgsche *Baanbreker*:

W. Red.

„Het ding moet weg” Wp.

Daar u in uw hoofdartikel „Tegen Treub??” van j.l. Zaterdag het door mijn partij ingenomen standpunt m.i. niet geheel juist weergeeft, verzoek ik U, tegen uwe beschouwingen een en ander in het midden te mogen brengen.

U schrijft n.l. o.a.: „Wij meenen zelfs, dat de opposanten ook dit een bezwaar vinden, dat het pensioen ook aan anderen dan arbeiders kan verleend worden”, terwijl ons bezwaar juist is, dat volgens de wet-Treub pensioen aan niemand zal verleend worden, wat ongeveer precies het tegenovergestelde is.

„Pensioen” immers sluit in zich, niet een *boterham*, maar zekerheid van die boterham, ook van te voren.

De ambtenaar, de onderwijzer, de „koloniaal”, weten, dat zij, op de tijd bij de wet bepaald, zullen gepensionneerd worden, *onafhankelijk* van de opinie van het ambestuur omtrent hun meerdere of mindere behoefte. Die *wetenschap* is een stuk (of een stukje) economische onafhankelijkheid, dat wij die ambtenaar en zelfs die koloniaal, gaarne gunnen, maar dat wij *opeisen voor de geheele arbeidsklasse om die sterker te maken in haar strijd*.

Aan die eis wordt door de huidige toestand, zooals die krachten Talma's art. 369 geworden is, reeds *gedeeltelijk* voldaan.

Er is een begin van staatspensioen. Te gering, te beperkt, te onvoldoende geregeld, niet aldus bedoeld door de ontwerper ervan, ik weet dat alles wel, maar toch: *pensioen*.

En *dát* wil Treub vernietigen. *Daarvoor* wil hij een ietwat verbeterde bedeling in de plaats stellen. Een bedeling en géén pensioen.

Want de alfa en de omega ervan zijn: de opinie van het „gemeentebestuur” (zegge: het *armbestuur*) over uw *behoefte*. De alfa: want volgens artikel 1 begint de rente pas, als ge voor genoemde heren die behoefte (met en benevens uw bravigheid!) voldoende *aannemelijk* hebt gemaakt; en de omega: want volgens artikel 11 stopt diezelfde rente weer onmiddellijk, als 't armendespoetje 't in zijn hoofd mocht krijgen „dat je 't niet meer nodig hebt”.

En daartegenover de alfa en de omega van iedere strijd, en van de klassenstrijd in het bijzonder, die kent ge toch wel? *Wie zich laat ontnemen wat hij heeft kan zeker zijn, nooit te zullen veroveren, wat hij nog niet heeft*.

Ziehier, geachte Redactie, het, onder meer in *De Tribunes* van 11, 14, 18, 21 en 25 Maart, en in die van 6, 10, 14 en 23 Junie, alsmede in Wijnkoop's*) brosjure „Arbeiderspensionering”, nader toegelichte standpunt van de U „slechts bij name bekende” **Sociaal-demokratische Partij**.

In alle bescheidenheid,

Uw zeer dienstwillige,

G. MANNOURY.

Vlissingen, 2-7-'14.

De Redactie van *De Baanbreker* antwoordt hierop het volgende:

Graag plaatsen wij deze „in alle bescheidenheid” gegeven opheldering, te meer waar deze deugd bij de Tribunisten zoo zelden wordt aangetroffen.

Ook Mannoury is blijkbaar van meening dat Talma's *dwangverzekering* te verkiezen is boven de *premie-vrije* uitkeering van Treub.

Toch geeft Talma's wet *geen* premievrij pensioen, en dáár is het de arbeidersklasse om te doen.

De vergelijking van Mannoury met de ambtenaren en onderwijzers is juist, zij hebben *recht* op pensioen, omdat zij er voor *betaald* hebben, en Talma's wet geeft ook pas na *premie-betaling* uitkeering, wat wij juist *niet* willen.

Dat nu tijdens de overgangs-jaren enkelen uitkeering krijgen *zonder* betaling, heeft met de zaak *niets* te maken, want komt er geen andere wet, dan krijgt straks *zonder* betaling niemand meer uitkeering.

Volgens Talma's wet krijgt de arbeidsvrouw, die geen loonarbeid voor anderen deed, *geén* uitkeering; de oude arbeider door zijn werkgever vóór zijn 60e jaar op straat gesmeten krijgt *geén* uitkeering; de werklooze die ten einde raad op zijn ouden dag een kleine negotie moet drijven krijgt *geén* uitkeering; het kleine baasje, die in nog treuriger toestand als de arbeiders verkeert krijgt *geén* uitkeering.

Wat praat nu Mannoury van een recht op pensioen, dat Treub wil vernietigen.

Als nu Mannoury *geregeld De Baanbreker* las, zou hij weten, dat ook wij het ontwerp-Treub niet voldoende vinden, dat wij meermalen op de fouten en ernstige gebreken erin hebben gewezen. Maar denkt Mannoury soms dat een bourgeois-regering met een voor de arbeiders volmaakte wet komt?

Daarom moeten wij proberen de fouten uit het ontwerp van Treub te halen, dit zooveel mogelijk in het belang der arbeiders te verbeteren.

Wijnkoop kan heel goedkoop schreeuwen: „Het ding moet weg”. Dan blijven we met Talma's *dwangwet* zitten. Dat mag nu misschien het ideaal der Tribunisten zijn, het onze is het nu eenmaal niet.

*) De brochure is niet van Wijnkoop maar van Sterringa R. T.

Naschrift van de „Tribune”-Redakte.

De zaak is voor het proletariaat belangrijk en aktueel genoeg, niet alleen om het bovenstaande woord en wederwoord in zijn geheel op te nemen, maar ook om onzerzijds nog een kort antwoord te geven.

Mannoury zoomt in als de S. D. P. verkiezen Talma's *dwangverzekering* boven de premievrije uitkeering van Treub. Maar wij verkiezen Talma's voorloopige premievrije recht op pensioen voor loonarbeiders — en willen *dit recht* definitief maken en uitbreiden — boven de *bedeeling* aan fatsoenlijke behoeftigen — van Treub, die *dit recht* aan de arbeiders wil ontnemen!

Van dit voorloopige recht (de uitkeering tijdens de overgangs-jaren *zonder* betaling) zegt *De Baanbreker* nu wel dat dit met de zaak niets te maken heeft; doch dit blad weet intusschen heel goed, dat dit het eenige is wat van de wet-Talma tot dusverre ingevoerd is, en waarschijnlijk het eenige dat ooit ingevoerd zal worden. Het proletariaat heeft hiermede zooveel te maken, dat het zelfs zijn plicht is ervoor te zorgen dat niemand meer hem dit recht afneemt, en *elke* wet in deze materie alleen *dit* recht uitbreidt. Maar daarvoor is noodig strijd, strijd in de eerste plaats en op het oogenblik vooral tegen Treub, die juist dit recht voorgoed wil *afschaffen*!

Zoo is het ook onwaar, dat we met Talma's *dwangwet* blijven zitten, als het ding, het vod van Treub, door de aandrang van het proletariaat verworpen is. Juist door Treub blijven we met Talma's *dwangwet* zitten — tegen de belofte der verkiezingen in — en hij voegt er nog eens een nieuwe *dwangwet* op de zgn. „vrijwillige” verzekering bij. Wat Treub wegneemt is — net als bij de Stuwadoorswet — alléén maar het heele kleine beetje goeds van Talma's wetgeving. De éénige mogelijkheid voor het proletariaat om *op dit oogenblik* nog van Treub's en Talma's *Schundprodukten* af te komen, is: Strijd tot het uiterste tegen de wet-Treub. Als het proletariaat dit bereikt heeft, dan staan we de heeren wetgevers op dit punt.

Van de Afdelingen.

Amsterdam. j.l. Zaterdagavond werden er bij de Kolportage 35 *Tribunes* verkocht. Maar in de Dapperstr. werd een onzer kolporteurs, onze zegslieden meenen rede te hebben te veronderstellen dat het door een S. D. A. P. er geschiedde, onverhoeds van achteren aangevallen en daarna gepoogd hem *De Tribunes* te ontrukken. Wij gelooven dat de Arb. Partij zulk een strijdwijze tegen ons niet kan willen, maar toch — ziehier een resultaat van haar *Hetze!* Intussche gaan we met de kolportage natuurlijk rustig onze gang.

A.s. Zaterdagavond spreekt Wijnkoop voor de Arbeider Bildungs-Verein in Metropole Rembrandtplein *over de scherpe koers* die op het oogenblik in Duitsland bij de Regeering tegen de *sociaaldemokratie* heerscht.